FITXA IDENTIFICATIVA

DADES DE L'ASSIGNATURA

Codi: 35395
Nom: Anàlisi i crítica del teatre català
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 6
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Periode
1001 - G.Filologia Catalana	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	1	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1001 - G.Filologia Catalana	Análisis y crítica de textos en lengua catalana	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

ROSELLO IVARS RAMON J

RESUM

Es tracta d'una assignatura obligatòria, inclosa en la matèria *Anàlisi i crítica de textos en llengua catalana*. Aquesta assignatura se centra en els textos teatrals, tant de caràcter literari com espectacular.

L'assignatura es troba situada a primer curs del grau i pertany al mòdul *Anàlisi i crítica de textos en llengua catalana*. Aquesta assignatura és la primera que cursen dins aquesta matèria dedicada a desenvolupar la capacitat crítica dels estudiants i a l'anàlisi i comentari de textos; per tant, connecta amb d'altres semblants però aplicades a altres tipus de textos i cursades durant els cursos següents.

Els objectius bàsics de l'assignatura són:

- Conéixer els mètodes i tècniques de l'anàlisi i crítica teatrals.
- Saber aplicar aquest coneixement a diferents tipus d'activitats i àmbits.
- Saber comunicar amb correcció aquest coneixement i les seues aplicacions.

En aquesta assignatura, a partir de la competència «Demostrar un compromís ètic en l'àmbit filològic», es treballa sobre els Objectius de Desenvolupament Sostenible número 5, centrat en la igualtat de gènere, i el

16 sobre promoure societats pacífiques i inclusives.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Es recomana tenir els coneixements bàsics de comprensió i d'expressió correcta en llengua catalana.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

-

Aplicar criteris de qualitat en el treball filológico.

Competències comunicatives avançades en llengua catalana.

Coneixer els mètodes i de les tècniques d'anàlisi de textos literaris en llengua catalana i la seua aplicació a l'àmbit acadèmic i a la crítica literària.

Conèixer l'entorn professional i els recursos d'inserció laboral.

Demostrar un compromís ètic en l'àmbit filológico, centrant-se en aspectes tals com la igualtat de gèneres, la igualtat d'oportunitats, els valors de la cultura de la pau i els valors democràtics i els problemes mediambientals i de sostenibilitat així com el coneixement i l'apreciació de la diversitat lingüística i la multiculturalidad.

Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreplegar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

Treballar i aprendre de mode autònom i de planificar i gestionar el temps de treball.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Introducció al teatre

1.1. Els límits del teatre: el teatre dins les manifestacions espectaculars. Tipus de teatre.
1.2. El procés de creació, exhibició i recepció teatrals.
1.2.1. Elements contextuals. Espai i temps espectaculars. Escena oberta i tancada. La quarta paret.
1.2.2. L'equip artístic/tècnic i els materials escènics (objectes escenogràfics i de l'actor/actriu, el moviment i la paraula).
1.2.3. Relació literatura dramàtica i espectacle teatral.
1.2.4. Fases del procés de creació i d'exhibició (preproducció, producció i postproducció).

2. Elements específics de la posada en escena i del text teatral

2.1. Elements de la posada en escena. Estètica/plàstica. Espai escènic (tipus d'escena, elements escènics i canvis d'escena). Interpretació. Relació sala escena i efectes sobre l'espectador. Ideologia.
2.2. Elements específics del text teatral. Parlaments i acotacions. Diàleg i monòleg. Acotacions intradialògiques o implícites. Tipologia de les acotacions. El llibre de teatre i els paratextos.
2.3. La recepció crítica. Característiques d'una crítica teatral.

3. Anàlisi del teatre (teoria i pràctica) I: la ficció

3.1. Conceptes bàsics per a l'anàlisi
3.1.1. Construcció espectacular i construcció textual.
3.1.2. Descripció i comentari.
3.1.3. Citació de les obres objecte d'anàlisi.
3.2. La ficció: la construcció d'un món ficccional i d'una història o faula.
3.2.1. Definició de món. Elements d'anàlisi. Tipus de món.
3.2.2. Definició d'història. Elements d'anàlisi. De la història a l'acció.
3.2.3. Els límits de la ficció. Realitat i ficció. Teatre sense història. Nivells ficcionals i narratius (teatre dins teatre/teatre amb personatge-narrador).

4. Anàlisi del teatre (teoria i pràctica) II: la construcció teatral de la ficció

4.1. Acció.
a) Seqüenciació (tipus de seqüències) i justificació d'aquesta.
b) Història o històries. Fils d'acció.
c) El temps del discurs. La línia del temps de l'acció i la línia de la història. Completesa, linealitat i quantitat: durada, ordre i freqüència. Les manipulacions i les aportacions d'aquestes.
d) El ritme (Ràpid-lent. Variabilitat).
e) El subministrament de la informació. Els desnivells informatius. Efectes.
f) Els motors de l'acció (inicials i interns).

g) La clausura. Tipus de clausura (oberta/tancada).
4.2. Personatges. Notes caracteritzadores (denominació/nom, caracterització externa, activitat i comportament, caracterització interna) i trets d'oposició. Tipus de construcció.
4.3. Temps. Època i localització temporal de l'acció. Els indicadors temporals.
4.4. Espai. Macroespai. Microespai/s. Espai escenogràfic i espais latents (contigus i referits). Unitat d'espai/pluralitat.
4.5. Aplicacions de l'anàlisi teatral a l'ensenyament secundari.

Resultats d'aprenentatge

Al final d'aquesta assignatura l'alumnat ha de ser capaç de:

- Descriure els elements característics de l'activitat teatral i de l'obra dramàtica.
- Definir i exposar els conceptes i mètodes propis de l'anàlisi d'una obra teatral.
- Analitzar amb correcció i profunditat aspectes concrets d'una obra teatral, a partir de les dades rellevants que l'obra presenta.
- Redactar una crítica d'un espectacle teatral, ajustada als models d'una crítica pròpia dels mitjans de comunicació.
- Preparar activitats o recursos sobre anàlisi del teatre adreçats a l'àmbit de l'ensenyament.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	30,00
Pràctiques a l'aula	30,00
Total hores	**60,00**

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	3,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	10,00
Estudi i treball autònom	16,00
Preparació de classes	31,00
Preparació d'activitats d'avaluació	30,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	**90,00**

METODOLOGIA DOCENT

Pel que fa a les hores presencials, el desenvolupament de l'assignatura s'estructura, setmanalment, en una

sessió teòrica i una sessió de pràctiques a l'aula, per a les quals el professorat posarà a disposició dels i les estudiants un dossier de treball, a més de treballar amb les obres teatrals objecte d'anàlisi.

Les activitats pràctiques que es duran a terme al llarg del curs seran:

a) Controls de lectura de 3 obres:

BENET I JORNET, J. M. (2000) *Olors*, Barcelona, Proa.

GUIMERÀ, À. (2015) *La filla del mar*, Alzira, Bromera.

MOLINS, M. (2024) *Sabath. El metge de València*, València, Universitat de València.

b) Redacció d'una crítica teatral d'un espectacle en llengua catalana vist durant el període de docència.

c) Elaboració d'una proposta d'activitat d'anàlisi de teatre adreçada a l'ensenyament secundari. L'activitat es farà sobre l'obra *Olors*, en equips de 2 persones.

d) Preparació, elaboració i correcció d'activitats concretes d'anàlisi sobre les lectures obligatòries. El professorat comunicarà als estudiants els continguts concrets que caldrà analitzar sobre cada una de les obres.

e) Redacció d'una escena teatral breu seguint les instruccions del professor/a.

Pel que fa a les hores no presencials, els estudiants les dedicaran a:

a) l'estudi i preparació de les classes teoricopràctiques,

b) la preparació i realització de treballs pràctics,

c) la preparació i realització de la prova final,

El professorat i l'alumnat faran servir l'Aula Virtual i el correu electrònic com a mitjà per comunicar canvis, detalls sobres les pràctiques, etc. No obstant això, es recomana l'assistència a les tutories presencials per tractar qüestions o dubtes de caràcter individual o específic.

En el marc del cicle *Les autores i els autors a les aules*, es podrà organitzar sessions amb ponents invitats. A l'inici del període docent de l'assignatura, s'informarà de les possibles activitats complementàries que s'organitzaran i de la incidència que puguen tenir en la docència i l'avaluació.

L'assignatura participa en els projectes d'innovació docent del grup consolidat GESOLCAT (GCID23_2585499). En aquest projecte porta a terme tres accions relacionades amb les activitats

realitzades al llarg del quadrimestre: una centrada en l'autoavaluació i l'avaluació entre iguals, una altra referida a la crítica teatral, coordinada amb l'assignatura Orientació, recursos i tècniques per a la filologia catalana, i una darrera referida a la redacció de l'escena teatral, coordinada amb l'assignatura Comunicació oral formal en llengua catalana.

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'aprenentatge de l'alumnat es durà a terme a partir de dos elements:

1. **Activitats realitzades al llarg del curs (40%)**:

a) **Controls de lectura** de les 3 obres de lectura obligatòria (1 punt). Aquests controls es faran en horari de classe al llarg del quadrimestre. Cada control apte valdrà 0'33. Caldrà obtenir apte en 2 dels 3 controls per poder aprovar l'assignatura. Es podran fer el dia de la prova escrita final de la segona convocatòria els controls no aprovats o no fets anteriorment.

b) Una **crítica teatral** d'algun espectacle teatral en llengua catalana vist durant el curs acadèmic. Aquesta activitat es farà obligatòriament en horari de classe al llarg del quadrimestre. El valor màxim en l'avaluació final serà d'1 punt i caldrà obtenir un mínim de 0,5 per sumar la nota a la resta de la puntuació obtinguda.

c) Una **activitat d'anàlisi de teatre aplicat a l'ensenyament** secundari. Aquesta activitat es farà obligatòriament en horari de classe al llarg del quadrimestre. El valor màxim en l'avaluació final serà d'1 punt i caldrà obtenir un mínim de 0,5 per sumar la nota a la resta de la puntuació obtinguda.

d) Una **escena teatral** breu i un projecte de posada en escena d'aquesta. Aquesta activitat es farà obligatòriament en horari de classe al llarg del quadrimestre. El valor màxim en l'avaluació serà 1 punt i caldrà obtenir un mínim de 0,5 per sumar la nota a la resta de la puntuació obtinguda.

Si les activitats (b, c i d) presentades en el període designat pel professorat durant el quadrimestre no han obtingut la nota mínima, es podran presentar revisades per a la segona convocatòria el dia de l'examen d'aquesta segona convocatòria. En canvi, no es podran presentar per a la segona convocatòria les activitats no fetes durant el primer quadrimestre, excepte si hi ha un motiu justificat que ho ha fet impossible.

2. Una **prova realitzada a la fi del quadrimestre (60%)**

Aquesta prova es podrà fer amb els textos de lectura i amb els **esquemes o apunts personals** que l'estudiant estime oportú. La prova consistirà en:

- Prova eliminatòria (20%) sobre conceptes de tot el temari. Caldrà obtenir un mínim de nota per aprovar l'assignatura (1 punt sobre 2 punts).

- Exercicis pràctics d'aplicació dels continguts del temari sobre cada un dels textos (40%). Caldrà obtenir

un mínim de nota (sobre 4, 1 punt en la part dedicada a l'anàlisi d'*Olors* i 0'5 en l'anàlisi de la resta d'obres) per poder sumar les notes de cada part de l'examen i aprovar l'assignatura.

D'acord amb els criteris acordats pel Consell del Departament de Filologia Catalana, el fet de cometre faltes de normativa comportarà la qualificació de no apte, independentment de la nota del contingut.

L'honestedat intel·lectual és vital a les comunitats acadèmiques i per a la justa avaluació del treball de l'estudiantat. Tots els treballs presentats en aquest curs han de ser d'autoria original. No s'admetran treballs en els quals es faça ús de col·laboració fraudulenta o la composició amb l'ajuda d'intel·ligència artificial (ChatGPT o altres), excepte si la utilització forma part dels continguts de l'assignatura i està autoritzada pel professorat que la imparteix.

El sistema de qualificacions segueix la normativa de la Universitat de València aprovada pel Consell de Govern del dia 30 de maig de 2017. ACGUV 108/2017.

Resum de l'avaluació:

a) Activitats pràctiques fetes al llarg del curs (40%)

1. Controls de lectura (10%)
2. Crítica teatral (10%)
3. Activitat d'aplicació a l'ensenyament (10%)
4. Escena teatral (10%)

b) Proves finals (60%):

1. Prova de teoria (20%)
2. Prova de pràctica (40%)

BIBLIOGRAFIA

BÀSICA

- PAVIS, Patrice (1998) *Diccionario del teatro*. Barcelona: Paidós.
- ROSSELLÓ, Ramon X. (2011) *Anàlisi de l'obra teatral*. València-Barcelona: IIFV-PAM.
- ROSSELLÓ, Ramon X. (2023) *Primera lliçó sobre el teatre*, Barcelona, PAM.

COMPLEMENTÀRIA

- ABELLÁN, J. (1983) *La representació teatral.* Barcelona: Institut del Teatre.

- ALONSO DE SANTOS, J. L. (2007) *Manual de Teoría y Práctica Teatral*. Madrid: Castalia.
- BATLLE, C., F. FOGUET i E. GALLÉN (coord.) (2003) *La representació teatral*. Barcelona: UOC.
- MARTÍNEZ VALDERAS, J. i J. G. López-Antuñano (2021) *El análisis de la escenificación.* Madrid: Fundamentos.
- TEIXIDOR, J. (2002) *L'estructura del drama clàssic*. Barcelona: La Busca.
- UBERSFELD, Anne (1997) *La escuela del espectador*. Madrid: Asociación de Directores de Escena de España.